

25. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ОБОЛОНЬ»

Ю.О. Тимкова

І.В. Ковальчук, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

Незважаючи на нестабільність зовнішнього попиту та складні процеси адаптації вітчизняних суб'єктів господарювання до підвищених цін на природний газ, модель розвитку економіки, яка сформувалася протягом 2013-2014 рр., характеризується достатньо потужним потенціалом ендегенного зростання. Він полягає у стабільному збільшенні ємності внутрішнього ринку завдяки постійному зростанню споживчого попиту. Разом з тим, адекватне зростання пропозиції вітчизняних суб'єктів господарювання для задоволення зростаючих потреб споживачів повинно супроводжуватися створенням відповідного інституційного середовища. За відсутності рішучих заходів щодо радикального покращення бізнес-клімату, сформований потенціал ендегенного зростання залишатиметься нереалізованим та призведе по продовженню зростання частки імпорту на вітчизняному внутрішньому ринку [3].

Проблема ефективності посідає центральне місце серед актуальних проблем економічної науки. Зацікавленість нею виникає як у власників приватних підприємств, так і у керівників держави. Проте на тлі сповільнення економічної динаміки внаслідок зменшення експорту, інвестицій та зростання від'ємних значень сальдо рахунку поточних операцій маємо дефляційний ефект: зменшення дефлятора ВВП до 3,2 % приросту у 2013 та до 1,1 % у 2014 році. Це супроводжується зниженням узагальненої продуктивності, темпів економічного зростання та рівня використання потенційних можливостей [3].

Сучасний етап розвитку ринкових відносин в Україні вимагає від вітчизняних підприємств активних дій щодо підвищення ефективності їх діяльності. Актуальним є вибір інструментарію для оцінки.

Оцінка ефективності діяльності ПАТ «Оболонь» за 2011-2013 рр. проведена на основі показників, поданих в таблиці 1.

Незважаючи на падіння відносних показників ефективності в 2013 р., протягом досліджуваного періоду зберігається позитивний тренд, зокрема, EBITDA margin зріс з 13,7 до 15,4%, Net margin — з 3,4 до 5,1%. На достатньо високому рівні залишається Gross margin, який в 2013 р. становив 38,1%.

Незначне падіння ефективності діяльності ПАТ «Оболонь» в 2013 р. зумовлено рядом чинників, серед яких нестабільність нормативно — правового поля; постійне підвищення податкового тиску; зростання ціни на основну сировину та енергоносії, наявність нестабільної ситуації на ринку сировини в зв'язку з поглибленням економічної кризи; зростання курсів іноземних валют; підвищення нормативів справляння плати за використання підземних та поверхневих вод для підприємств, які спеціалізуються на виробництві напоїв, збільшення ставки акцизного збору.

Таблиця 1. Динаміка показників ефективності діяльності ПАТ «Оболонь» в 2011-2013 рр.

	2011	2012	2013
Чистий дохід, тис. грн.	3577451	4 075 269	3877633
Рентабельність активів, %	5,5	8,5	7,0
Валовий прибуток, тис. грн.	1218636	1 573 460	1474858
Gross margin, %	34,1	38,6	38,1
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	255178	430 586	370986
ЕВІТДА, тис. грн.	489750	637562	596825
ЕВІТДА margin, %	13,7	15,7	15,4
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, тис. грн.	180247	296 689	252442
Чистий прибуток, тис. грн.	118501	223 878	195309
Net margin, %	3,4	5,5	5,1

Складено авторами на основі даних ПАТ «Оболонь» [2].

Навність конкурентів на ринку, вимагає від підприємства постійного вдосконалення. Для того, щоб бути конкурентоспроможним, підприємству потрібно мати конкурентні переваги. Для цього потрібно, перш за все, підвищувати ефективність власної діяльності, а потім послаблювати конкурентів шляхом випуску нових конкурентоспроможних продуктів. Згідно експертних оцінок на ПАТ «Оболонь» більш привабливим, а отже й більш конкурентоспроможним є пиво та слабоалкогольні напої [1]. Стратегічною метою в короткостроковій перспективі має бути нарощування виробництва, збільшення доходів та утримання частки на ринку в умовах жорсткої конкуренції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Теоретична сутність понять економічна ефективність та ефективність діяльності: наук. ст. / [Ю.В. Чучук]. Режим доступу //: <http://www.economy.nauka.com.ua>.

2. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. Режим доступу //: <http://smida.gov.ua>.

3. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. Аналітична записка «Щодо тенденцій розвитку економіки України у 2013-2014 роках». // Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/>.